Seminarski radovi

Milena Stojić

April 2022

Na kursu postoje dva seminarska rada koje često možete gledati i kao jednu celinu. (ukoliko u drugom seminarskom radu radite raspisivanje dokaza teoreme iz prvog seminarskog rada)
Seminarski radovi ukupno nose **40** poena.

Prvi seminarski rad vredi 10 poena
Prvi seminarski rad se sastoji samo od formulacije teoreme koja predstavlja zadatak sa olimpijade. Iako je ovo samo formulacija tvrđenja bez dokazivanja, neophodno je da uvedete i odgovarajuće definicije neophodne da biste mogli da formulišete teoremu.
Zadatke tražite na linku **(u okviru pdf-ova u koloni Shortlist)**

Evo primera jednog zadatka sa olimpijade:

A5. Determine all functions $f : (0, \infty) \to \mathbb{R}$ satisfying

$$\left(x + \frac{1}{x}\right) f(y) = f(xy) + f\left(\frac{y}{x}\right) \tag{1}$$

for all $x, y > 0$.

(South Korea)

Ovde je zapravo potrebno da se dokaže da su sve funkcije u odgovarajućem obliku (početak rešenja tog zadatka u pdf-u iz poglavlja sa rešenjima):

A5. Determine all functions $f : (0, \infty) \to \mathbb{R}$ satisfying

$$\left(x + \frac{1}{x}\right) f(y) = f(xy) + f\left(\frac{y}{x}\right) \tag{1}$$

for all $x, y > 0$.

(South Korea)

Answer: $f(x) = C_1 x + \frac{C_2}{x}$ with arbitrary constants C_1 and C_2.

Prvi seminarski rad obuhvata samo prikazani deo:

```
definition C1 :: "(real⇒real) ⇒ real ⇒ real" where
"C1 f a = (a*(f 1 - f (a^2)) - (f (1/a^2) - f 1)/a)/(a + 1/a - (a^3 + 1/(a^3)))"


definition C2 :: "(real⇒real) ⇒ real ⇒ real" where
"C2 f a = ((f 1 - f (a^2))/a - a*(f (1/a^2) - f 1))/(a + 1/a - (a^3 + 1/(a^3)))"


theorem final_theorem:
  fixes t::real
  fixes a::real
  fixes f::"real⇒real"
  assumes "t > 0" "a > 1" "∀ x y. x > 0 ∧ y > 0 ⟶ (x + 1/x)*(f y) = f (x*y) + f (y/x)"
  shows "f t = (C1 f a)*t + (C2 f a)/t"
```

Ovde je samo formulisana teorema bez dokazivanja, ali da bi mogla da se formuliše, bilo je neophodno da se uvedu definicije C1 i C2.

Drugi seminarski rad vredi 30 poena

Drugi seminarski rad je raspisivanje nekog dokaza. Najčešće to bude raspisivanje dokaza tvrđenja iz prvog seminarskog rada, ali ukoliko ne želite da to radite, možete raditi i raspisivanje drugog matematičkog dokaza. U tom slučaju se **obavezno dogovarate sa profesorom** oko matematičke teme koju biste mogli da radite.

Ukoliko radite raspisivanje dokaza tvrđenja iz prvog seminarskog rada, ideja je da vi **prethodno prvo pročitate rešenje** (tj. dokaz) iz materijala sa olimpijade. Nakon što se upoznate sa dokazom iz materijala, potrebno je da isti raspišete u okviru Isabelle-a.

U datom zadatku sa olimpijade, u dokumentu su data dva moguća dokaza tvrđenja. U seminarskom radu je iskorišćen prvi dokaz koji je prikazan na narednoj stranici.

Napomena: Iako drugi seminarski rad podrazumeva da vi znate dokaz tvrđenja "na papiru", to nikako ne znači da je seminarski rad lak i da bi trebalo da se opustite!
Često će vam se događati da 'zapnete' i na naizgled "trivijalnim" koracima. (koji su vama sa vašim matematičkim iskustvom i na papiru trivijalni)

Puno sreće u izradi seminarskih radova!

Solution 1. Fix a real number $a > 1$, and take a new variable t. For the values $f(t)$, $f(t^2)$, $f(at)$ and $f(a^2t^2)$, the relation (1) provides a system of linear equations:

$$
\begin{array}{lrcl r}
x = y = t: & \left(t + \frac{1}{t}\right) f(t) & = & f(t^2) + f(1) & \text{(2a)} \\
x = \frac{t}{a},\ y = at: & \left(\frac{t}{a} + \frac{a}{t}\right) f(at) & = & f(t^2) + f(a^2) & \text{(2b)} \\
x = a^2t,\ y = t: & \left(a^2t + \frac{1}{a^2t}\right) f(t) & = & f(a^2t^2) + f\left(\frac{1}{a^2}\right) & \text{(2c)} \\
x = y = at: & \left(at + \frac{1}{at}\right) f(at) & = & f(a^2t^2) + f(1) & \text{(2d)}
\end{array}
$$

In order to eliminate $f(t^2)$, take the difference of (2a) and (2b); from (2c) and (2d) eliminate $f(a^2t^2)$; then by taking a linear combination, eliminate $f(at)$ as well:

$$\left(t + \frac{1}{t}\right) f(t) - \left(\frac{t}{a} + \frac{a}{t}\right) f(at) = f(1) - f(a^2) \quad \text{and}$$

$$\left(a^2t + \frac{1}{a^2t}\right) f(t) - \left(at + \frac{1}{at}\right) f(at) = f(1/a^2) - f(1), \quad \text{so}$$

$$\left(\left(at + \frac{1}{at}\right)\left(t + \frac{1}{t}\right) - \left(\frac{t}{a} + \frac{a}{t}\right)\left(a^2t + \frac{1}{a^2t}\right)\right) f(t)$$
$$= \left(at + \frac{1}{at}\right)\big(f(1) - f(a^2)\big) - \left(\frac{t}{a} + \frac{a}{t}\right)\big(f(1/a^2) - f(1)\big).$$

Notice that on the left-hand side, the coefficient of $f(t)$ is nonzero and does not depend on t:

$$\left(at + \frac{1}{at}\right)\left(t + \frac{1}{t}\right) - \left(\frac{t}{a} + \frac{a}{t}\right)\left(a^2t + \frac{1}{a^2t}\right) = a + \frac{1}{a} - \left(a^3 + \frac{1}{a^3}\right) < 0.$$

After dividing by this fixed number, we get

$$f(t) = C_1 t + \frac{C_2}{t} \tag{3}$$

where the numbers C_1 and C_2 are expressed in terms of a, $f(1)$, $f(a^2)$ and $f(1/a^2)$, and they do not depend on t.

The functions of the form (3) satisfy the equation:

$$\left(x + \frac{1}{x}\right) f(y) = \left(x + \frac{1}{x}\right)\left(C_1 y + \frac{C_2}{y}\right) = \left(C_1 xy + \frac{C_2}{xy}\right) + \left(C_1 \frac{y}{x} + C_2 \frac{x}{y}\right) = f(xy) + f\left(\frac{y}{x}\right).$$